

Glas ZA
Mrežnicu

MREŽNICA - Hrvatski riječni biser pod prijetnjom hidroelektrana!

Rijeka Mrežnica, jedna od četiri karlovačke rijeke, odlikuje se čudesnom ljepotom prirode, a prava je sreća i blagodat da ta iskonska čar još nije zagadena i (li) uništena ljudskim nemarom. Ta je rijeka istinski biser hrvatske prirodne baštine.

Mrežnica je najpoznatija po svojim slapovima između kojih su stvorenji ujezereni dijelovi rijeke. Izdašnost vode i slapova razlog je nekoć brojnoj gradnji mlinova (vodenica) uzduž gotovo čitavog toka Mrežnice. Na čak 49 slapova tijekom povijesti ljudi su izgradili vodenice za pogon mlinova, a kako je danas najveći dio tih mlinova napušten, postoji veliki potencijal za njihovu obnovu za obogaćivanje turističke ponude kao npr. restorani i venedice, ali ima i malih hidroelektrana i pilana.

PRIRODNI FENOMEN

Visinsku razliku od 148 metara Mrežnica savladava s preko stotinjak sedrenih slapova. Do sada su na Mrežnici izbrojena 93 slapa (čemu treba dodati desetke slapišta i poslapaka), od čega je šest viših od šest metara, a dva u gornjem toku posebno su zadivljujuća: slap kod Milkovića visok 8,5 metara i razgranati slap Šušnjar u dvije kaskade, koji doseže visinu čak oko 15 metara.

Sedra je vrsta stijene koja nastaje taloženjem kamena (kalcijev karbonat) na potopljenim podlogama, kao što su mahovine. S vremenom mahovine odumiru i „okamenjuju“ se te postaju sedra, krhka i šupljikava stijena. Rijetki su vodeni tokovi u Hrvatskoj sa sedrenim slapovima, te se sedra smatra geološkim fenomenom. Uz Mrežnicu, to su rijeke Krka i Korana, s poznatim Plitvičkim jezerima i Rastokama. To je jedan od razloga zašto je Mrežnica proglašena područjem Natura 2000, u kojem se moraju očuvati temeljni fenomeni i biološka raznolikost.

UKUPNA DULJINA: 64 km

VISINSKA RAZLIKA: 148 m

- Mrežnica je Natura 2000 područje
- 93 sedrena slapa i deseci manjih slapišta i poslapaka
- Slap Šušnjar doseže visinu čak 15 metara
- 30.000 noćenja turista u 2015. (80% stranih turista)

HIDROELEKTRANE NA MREŽNICI

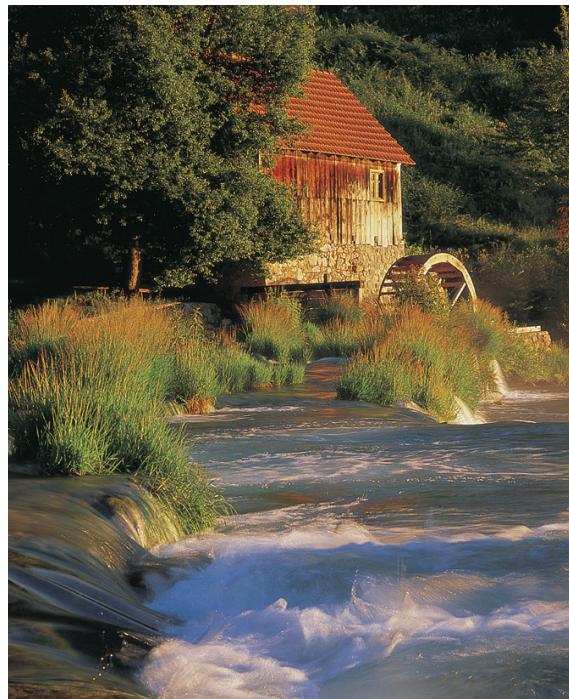
Gradnjom HE „Gojak“, zapadna Mrežnica je akumulirana u jezeru Sabljaci odakle je hidrotehničkim tunelima odvedena u rijeku Dobru. Ovim zahvatom Mrežnica je pretrpjela prvi težak udarac.

Danas postoji veliki interes za izgradnju malih hidroelektrana na Mrežnici. Postoje dobri i loši primjeri takve prenamjene starih mlinova za proizvodnju električne energije. Dobar primjer je mHE „Mataković“ u mjestu Zvečaj gdje se je stari mlin preuredio u malu hidroelektranu sa instaliranom snagom od 15 kW, pri čemu investitor nije značajno utjecao na slap i ekosustav rijeke, koji je zadržao sve prirodne karakteristike.

Zabrinjavajući primjer izgradnje malih hidroelektrana na Mrežnici je mHE „Dabrova dolina 1“ na slapu Šušnjar u Tržiću Tounjskom, gdje se uklonio dio sedrene barijere kako bi se izgradio kanal za dovođenje vode u turbinu. Infrastruktura stare mlinice ostala je neiskorištena, a i količina vode koju koristi ova mHE puno je veća od količine koju je nekad koristila mlinica. Na istom slalu planira se i mHE „Dora“ što će dodatno ugroziti najveći slap na Mrežnici. Predviđeno je da preko slapa ide minimalni protok od 1,5 m³/s ali je upitno hoće li ta količina vode biti dovoljna za održavanje ove iznimne sedrotvorne zajednice.

Mlinovi su nekad koristili samo mali dio vode za svoj rad, a sada hidroelektrane uzimaju većinu vode dok slalu ostaje minimum, što će naročito biti vidljivo u ljetnim mjesecima kad je protok mali.

Kako bi izbjegli devastaciju Mrežnice potreban je strateški pristup kod planiranja razvoja mHE i obnove starih mlinica te uvažavanje najstrožih standarda očuvanja sedrenih zajednica. Jer Mrežnica – riječni biser Hrvatske – to zasluguje!

